

Уряд оновив порядок користування культовим майном релігійними організаціями

22.8.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Кабінет Міністрів України вніс зміни до постанови, яка врегульовує порядок передачі релігійним організаціям у безоплатне користування державного та комунального культового майна. Проект постанови підготувало Міністерство культури України.

Запропоновані зміни мають врегулювати можливість обмеженого у часі користування пам'ятками культурної спадщини для проведення богослужінь, релігійних обрядів та інших форм релігійної практики. Йдеться про пам'ятки, які потребують особливого режиму використання і утримання або використовуються спільно релігійними громадами і закладами культури.

Користування за погодженим графіком

Постанова передбачає можливість укладення договору користування (позички), за яким релігійна організація отримуватиме доступ до культового об'єкта у визначені години відповідно до узгодженого графіку. Графік може передбачати час проведення богослужінь, релігійних обрядів, церемоній, процесій, молитов, служінь, релігійних зібрань та інших видів релігійної практики.

Об'єкт не передаватиметься релігійній організації у постійне користування. Заклад культури нестиме відповідальність за утримання пам'ятки у належному стані і зможе використовувати її у час, коли немає богослужінь. Запропонована модель не є орендою та передбачає саме розподілений у часі доступ до об'єкта.

Постановою також передбачається:

- можливість передачі культового майна релігійним організаціям на підставі договору користування (позички) з урахуванням таких особливостей, як можливість використання виключно у години, передбачені у графіку проведення богослужінь, без обов'язкового укладення договору страхування та складання акта приймання-передачі, визначення умов такої передачі;
- музейні предмети та предмети музейного значення, що належать до державної частини Музейного фонду України, передаються на тимчасове зберігання у порядку, визначеному Положенням про музейний фонд України;
- можливість включати до договору умову про відшкодування експлуатаційних послуг та послуг охорони, якщо об'єкт перебуває під охороною.

Чому пропонується нова модель

Значна кількість культових споруд є пам'ятками культурної спадщини, які через особливості режиму використання не можуть функціонувати як постійні релігійні об'єкти. Водночас релігійні організації потребують доступу до таких споруд для проведення богослужінь та релігійних обрядів. Запропонований механізм має дозволити задовольнити потреби віруючих, не змінюючи встановленого режиму використання пам'яток.

Релігійні організації не завжди мають достатньо ресурсів для утримання пам'яток, проведення необхідних реставраційних робіт та захисту споруд від пошкодження, руйнування або знищення. За таких умов передача об'єкта у постійне безоплатне користування може бути ускладненою.

Натомість погодинний доступ дає змогу поєднати можливість здійснення релігійної практики із завданням збереження пам'яток культурної спадщини.

<https://mincult.gov.ua/news/uryad-onovyv-poryadok-korystuvannya-kultovym-majnom-religijnymy-org-anizacziyamy>